

prima instanță, Judecătoria Drochia, sediul Central (I. Rusu)
instanța de apel, Curtea de Apel Bălți (Eu. Bejenaru, A. Toderaș, A. Albu)

DECIZIE

17 aprilie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție,

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Valeriu Doagă
Mariana Pitic
Iurie Bejenaru
Tamara Chișca-Doneva
Nina Vascan

examinând recursurile declarate de către Consiliul orășenesc Drochia,
în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă
de Victor Darii împotriva Consiliului orășenesc Drochia cu privire la anularea
deciziei Consiliului orășenesc Drochia, restabilirea în funcție, încasarea salariului
pentru absența forțată de la locul de muncă, a prejudiciului moral și a cheltuielilor
de judecată,

împotriva deciziei din 30 octombrie 2018 a Curții de Apel Bălți, prin care s-a
respins apelul declarat de Consiliul orășenesc Drochia și s-a menținut hotărârea din
25 mai 2018 a Judecătoriei Drochia, sediul Central,

c o n s t a t ă:

La 11 iulie 2017, Victor Darii a depus cerere de chemare în judecată împotriva
Consiliului orășenesc Drochia cu privire la anularea deciziei Consiliului orășenesc
Drochia, restabilirea în funcție, încasarea salariului pentru absența forțată de la locul
de muncă, a prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată (f.d.3-4 vol. I).

În motivarea acțiunii, reclamantul Victor Darii a indicat că prin decizia
Consiliului orășenesc Drochia nr. 4/4 din 23 iulie 2015 a fost numit în funcție de
viceprimar al orașului Drochia. Iar, la 14 aprilie 2017 Consiliul orășenesc Drochia a
emis decizia 3/8, prin care a fost eliberat din funcția de viceprimar al orașului
Drochia, care i-a fost adusă la cunoștință reclamantului, sub semnătură, la data de
13 iunie 2017.

Reclamantul a menționat că decizia contestată este ilegală și abuzivă, or la data
emiterii deciziei nr. 3/8 din 14 aprilie 2017 a Consiliului orășenesc Drochia, se afla
în concediu medical, conform certificatului de concediu medical seria 01 nr.

2305484 din 13 aprilie 2017, eliberat de „Centrul de sănătate Sofia”, prin care a fost eliberat de la lucru începând cu data de 13 aprilie 2017 pînă la 15 mai 2017.

Reclamantul Victor Darii a invocat că prejudiciul moral cauzat, prin eliberarea ilegală din funcția deținută îl estimează în mărime de 200 000 lei.

În drept, reclamantul și-a întemeiat acțiunea în baza art. 86 alin. (2) Codul muncii, art. 3, 6, 16, 25-26 a Legii contenciosului administrativ nr. 793 din data de 10 februarie 2000.

Prin urmare, reclamantul Victor Darii a solicitat admiterea cererii, anularea deciziei nr. 3/8 din 14 aprilie 2017 a Consiliului orășenesc Drochia ca fiind ilegală cu restabilirea lui în funcția de viceprimar a orașului Drochia; încasarea din contul pîrîtului în beneficiul lui Victor Darii a salariului pentru absență forțată de la locul de muncă, a prejudiciului moral pentru eliberare ilegală din funcție, în mărime de 200 000 lei și a tuturor cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 25 mai 2018 a Judecătoriei Drochia, sediul Central s-a admis parțial acțiunea. S-a anulat decizia Consiliului orășenesc Drochia nr.3/8 din 14 aprilie 2017 „cu privire la eliberarea din funcția de viceprimar al orașului Drochia dl Victor Darii”. A fost restabilit Victor Darii, în funcția de viceprimar a orașului Drochia. S-a încasat de la Consiliului orășenesc Drochia în beneficiul lui Victor Darii, salariul pe perioada absenței forțate de la muncă în mărime de 82 872,60 lei, prejudiciul moral în mărime de un salariu mediu lunar, 6 200 lei. S-a încasat de la Consiliului orășenesc Drochia în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 2 486,17 lei, pentru capătul de acțiune privind încasarea salariul pe perioada absenței forțate de la muncă și taxa de stat în mărime de 100 lei pentru capătul de acțiune privind încasarea prejudiciului moral, în total suma de 2 586,17 lei.

Prin decizia din 30 octombrie 2018 a Curții de Apel Bălți s-a respins apelul declarat de Consiliul orășenesc Drochia și s-a menținut hotărârea din 25 mai 2018 a Judecătoriei Drochia, sediul Central (f.d.167-vol. I).

Instanța de recurs relevă că la 01 aprilie 2019 a intrat în vigoare Codul administrativ al Republicii Moldova, aprobat prin legea nr. 116 din 19 iulie 2018.

Conform art. 258 alin. (3) al Codului administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate pînă la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare pînă la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reține că recursurile au fost declarate de Consiliul orășenesc Drochia pînă la data intrării în vigoare a Codului administrativ.

Respectiv, prin derogare, în temeiul art. 258 alin. (3) Cod administrativ, admisibilitatea recursurilor sus menționate se va face conform prevederilor în vigoare pînă la intrarea în vigoare a prezentului cod.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni, de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

După cum denotă materialele cauzei, copia deciziei motivate din data de 30 octombrie 2018 a Curții de Apel Bălți a fost expediată participanților la proces, la data de 04 decembrie 2018, conform informației anexate la materialele cauzei (f.d.178 vol. I), fiind recepționată de către recurentul Consiliul orășenesc Drochia la 07 decembrie 2018, conform trimiterii poștale DS3118092602AS (f.d.180 vol. I).

În aceste circumstanțe, instanța de recurs precizează că recursurile au fost declarate de Consiliul orășenesc Drochia, la 28 decembrie 2018 și prin intermediul oficiului poștal la 29 decembrie 2018, cu respectarea termenului indicat la art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă.

La 28 decembrie 2018, Consiliul orășenesc Drochia, reprezentat de Nina Cereteu, în baza deciziei nr. 3/6-1 din 21 iunie 2018 a Consiliul orășenesc Drochia, a declarat recurs împotriva deciziei din 30 octombrie 2018 a Curții de Apel Bălți, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei recurate și a hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie respinsă cererea de chemare în judecată depusă de Victor Darii împotriva Consiliului orășenesc Drochia cu privire la anularea deciziei Consiliului orășenesc Drochia, restabilirea în funcție, încasarea salariului pentru absența forțată de la locul de muncă, a prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii de recurs, Consiliul orășenesc Drochia a indicat că funcția de viceprimar deținută de Darii Victor este o funcție de demnitate publică, potrivit Legii nr. 199 din 16 iulie 2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică.

Recurentul a invocat că contrar art. 388 alin. (1) lit. i) Cod de procedură civilă, cauza a fost examinată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Recurentul Consiliul orășenesc Drochia a menționat că decizia nr.3/8 din 14 aprilie 2017 a Consiliului orășenesc Drochia cu privire la eliberarea din funcția de viceprimar al orașului Drochia dl Victor Darii, conform art.64 alin. (1) lit. a) din Legea cu privire la administrația publică locală, a fost supusă controlului obligatoriu de către Oficiului teritorial al Cancelariei de Stat în termen de 5 zile de la semnarea actului și careva obiecții din partea Oficiului teritorial al Cancelariei de Stat, nu au parvenit. Mai mult, ținând cont de pretenția reclamantului Victor Darii privind anularea deciziei nr.3/8 din 14 aprilie 2017 a Consiliului orășenesc Drochia, urma să fie citat și audiat cu privire la legalitatea actului contestat, reprezentantul Oficiului teritorial al Cancelariei de Stat.

Recurentul a precizat că prima instanță și instanța de apel nu au făcut trimitere la nici o lege materială, referindu-se generic și limitându-se la declarațiile reclamantului Victor Darii.

De asemenea, recurentul a specificat că în litigiul dedus judecătii nu a fost respectată procedura prealabilă de soluționare a litigiului. Respectiv, instanțele ierarhic inferioare au aplicat greșit normele de drept material, au aplicat legi ce nu trebuiau să fie aplicate, și au dat o calificare juridică incorectă raportului material litigios.

Recurentul Consiliul orășenesc Drochia a menționat că materialele cauzei confirmă faptul cunoașterii de către Victor Darii despre eliberarea sa din funcția de viceprimar al orașului Drochia. Astfel, în procesul-verbal nr.3 din 14 aprilie 2017 al ședinței extraordinare a Consiliului orășenesc Drochia, este expres stipulat despre

participarea lui Victor Darii la această ședință și prezentării unei note informative privind acțiunile întreprinse de el în timpul executării atribuțiilor de serviciu.

La 29 decembrie 2018, prin intermediul oficiului poștal, Consiliul orășenesc Drochia, reprezentat de Pavel Rusu, în baza deciziei nr. 3/6-2 din 21 iunie 2018 a Consiliului orășenesc Drochia, a declarat recurs împotriva deciziei din data de 30 octombrie 2018 a Curții de Apel Bălți, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei recurate și a hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie respinsă cererea de chemare în judecată depusă de Victor Darii împotriva Consiliului orășenesc Drochia cu privire la anularea deciziei Consiliului orășenesc Drochia, restabilirea în funcție, încasarea salariului pentru absența forțată de la locul de muncă, a prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii de recurs depuse de Consiliul orășenesc Drochia, reprezentat de Pavel Rusu, recurentul Consiliul orășenesc Drochia a indicat aceleași motive reflectate în recursul declarat Consiliul orășenesc Drochia, reprezentat de Nina Cereteu, la 28 decembrie 2018.

La 05 martie 2019, în adresa intimatului Victor Darii a fost expediată copia recursurilor declarate de către Consiliul orășenesc Drochia. Respectiv, la data de 03 aprilie 2019 intimatul Victor Darii a depus referință la recursurile declarate de către Consiliul orășenesc Drochia prin care a solicitat declararea acestora inadmisibile.

La 10 aprilie 2019, a fost fixată examinarea recursurilor declarate de către Consiliul orășenesc Drochia în complet de 5 judecători.

Verificând decizia recurată, în limitele controlului de legalitate, în raport cu criticele invocate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că se impune casarea deciziei din data de 30 octombrie 2018 a Curții de Apel Bălți și a hotărârii din 25 mai 2018 a Judecătoriei Drochia, sediul Central, în partea încasării din contul Consiliului orășenesc Drochia în beneficiul statului a taxei de stat în mărime de 2 486,17 lei, pentru pretenția privind încasarea salariului pentru perioada absenței forțate de la muncă și suma de 100 lei, pentru pretenția privind încasarea prejudiciului moral.

Colegiul reiterează că la 01 aprilie 2019 a intrat în vigoare Codul administrativ al Republicii Moldova, aprobat prin legea nr. 116 din 19 iulie 2018.

Conform art. 258 alin. (3) al Codului administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate pînă la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod.

În conformitate cu art. 247 Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează și soluționează recursul fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, Curtea Supremă de Justiție poate decide citarea participanților la proces.

Conform art. 248 alin. (1) lit. b) Cod administrativ, examinînd recursul, Curtea Supremă de Justiție adoptă una dintre următoarele decizii: casează parțial decizia instanței de apel și emite o altă decizie în partea casată.

Din materialele cauzei reiese că prin decizia nr.4/4 din 23 iulie 2015 a Consiliului orășenesc Drochia, Victor Darii a fost numit în funcția de viceprimar al orașului Drochia, conform înscrierii din 28 iulie 2017 din carnetul de muncă a

acestui (f.d.8 vol. I). Iar, prin decizia nr.3/8 din 14 aprilie 2017 a Consiliului orășenesc Drochia, Victor Darii a fost eliberat din funcția de viceprimar al orașului Drochia (f.d.5 vol. I).

La 11 iulie 2017, Victor Darii a depus cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului orășenesc Drochia prin care a solicitat admiterea cererii, anularea deciziei nr. 3/8 din 14 aprilie 2017 a Consiliului orășenesc Drochia ca fiind ilegală cu restabilirea lui în funcția de viceprimar a orașului Drochia; încasarea din contul pîrîtului în beneficiul lui Victor Darii a salariului pentru absență forțată de la locul de muncă, a prejudiciului moral pentru eliberare ilegală din funcție, în mărime de 200 000 lei și a tuturor cheltuielilor de judecată (f.d.3-4 vol. I).

Instanța de recurs respinge argumentul recurentului Consiliului orășenesc Drochia precum că Victor Darii nu a respectat procedura prealabilă, or litigiile individuale de muncă cu participarea funcționarilor publici și a persoanelor cu statut special nu trebuie să fie condiționate de efectuarea procedurii prealabile, la fel ca și orice litigiu individual de muncă. Excepție vor constitui acțiunile funcționarilor privind repararea prejudiciului material și moral cauzat salariatului. În temeiul art.332 din Codul muncii, salariatul trebuie să înainteze o cerere scrisă angajatorului, la care acesta este obligat să răspundă în termen de 10 zile. Dacă, însă cererea de chemare în judecată a salariatului va cuprinde mai multe cerințe dintre care va face parte și repararea prejudiciului, atunci procedura prealabilă de soluționare se exclude.

Respectiv, în litigiu dedus judecării pretenția lui Victor Darii privind repararea prejudiciului este însoțită de mai multe pretenții, inclusiv anularea actului administrativ și nu necesită respectarea procedurii prealabile.

Prin hotărârea din 25 mai 2018 a Judecătorei Drochia, sediul Central s-a admis parțial acțiunea. S-a anulat decizia Consiliului orășenesc Drochia nr.3/8 din 14 aprilie 2017 „cu privire la eliberarea din funcția de viceprimar al orașului Drochia dl Victor Darii”. A fost restabilit Victor Darii, în funcția de viceprimar a orașului Drochia. S-a încasat de la Consiliului orășenesc Drochia în beneficiul lui Victor Darii, salariul pe perioada absenței forțate de la muncă în mărime de 82 872,60 lei, prejudiciul moral în mărime de un salariu mediu lunar, 6 200 lei. S-a încasat de la Consiliului orășenesc Drochia în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 2 486,17 lei, pentru capătul de acțiune privind încasarea salariul pe perioada absenței forțate de la muncă și taxa de stat în mărime de 100 lei pentru capătul de acțiune privind încasarea prejudiciului moral, în total suma de 2 586,17 lei (f.d.118-121 vol. I).

Prin decizia din 30 octombrie 2018 a Curții de Apel Bălți s-a respins apelul declarat de Consiliul orășenesc Drochia și s-a menținut hotărârea din 25 mai 2018 a Judecătorei Drochia, sediul Central (f.d.167-vol. I).

În consolidarea soluției adoptate, instanțele ierarhic inferioare au conchis că la adoptarea deciziei nr.3/8 din 14 aprilie 2017 a Consiliului orășenesc Drochia, Victor Darii se afla în concediul medical, în acest mod aducându-i-se atingere dreptului de a nu fi concediat în perioada aflării lui în concediu medical. Respectiv, urmează a fi anulată decizia nr.3/8 din 14 aprilie 2017 a Consiliului orășenesc Drochia, cu restabilirea lui Victor Darii în funcția de viceprimar al orașului Drochia.

Instanța de recurs reține că decizia nr.3/8 din 14 aprilie 2017 a Consiliului orășenesc Drochia i-a fost adusă la cunoștință, sub semnătură, lui Victor Darii la 13 iunie 2017, care a indicat că nu este de acord cu decizia respectivă (f.d.5 vol. I).

Totodată, Colegiul respinge argumentul recurentului Consiliul orășenesc Drochia precum că Victor Darii cunoștea despre eliberarea sa din funcția de viceprimar al orașului Drochia la 14 aprilie 2017.

Or, conform art. 81 alin. (3) Codul muncii, contractul individual de muncă încetează în temeiul ordinului (dispoziției, deciziei, hotărârii) angajatorului, care se aduce la cunoștința salariatului, sub semnătură, cel târziu la data eliberării din serviciu, cu excepția cazului în care salariatul nu lucrează pînă în ziua eliberării din serviciu (absență nemotivată de la serviciu, privațiune de libertate etc.). Ordinul (dispoziția, decizia, hotărîrea) angajatorului cu privire la încetarea contractului individual de muncă trebuie să conțină referire la articolul, alineatul, punctul și litera corespunzătoare din lege.

Instanța de recurs reține că prin decizia nr.3/8 din 14 aprilie 2017 a Consiliului orășenesc Drochia, Victor Darii a fost eliberat din funcția de viceprimar al orașului Drochia (f.d.5 vol. I).

De asemenea, Colegiul indică că potrivit certificatului de concediu medical cu seria 01 nr.2305484 din 13 aprilie 2017, eliberat de Centrul de Sănătate Sofia, Victor Darii s-a aflat în concediu medical începînd cu 13 aprilie 2017 pînă la data de 19 aprilie 2017 (f.d.36 vol. I).

Conform art.86 alin.(2) Codul muncii, nu se admite concedierea salariatului în perioada aflării lui în concediu medical, în concediu de odihnă anual, în concediu de studii, în concediu de maternitate, în concediu parțial plătit pentru îngrijirea copilului pînă la vîrsta de 3 ani, în concediu suplimentar neplătit pentru îngrijirea copilului în vîrstă de la 3 la 4 ani, în perioada îndeplinirii obligațiilor de stat sau obștești, precum și în perioada detașării, cu excepția cazurilor de lichidare a unității.

Instanța de recurs relevă că art.86 alin.(2) Codul muncii stabilește expres interdicția de a concedia salariatul în perioada aflării lui în concediu medical, cu excepția cazurilor de lichidare a unității.

Respectiv, Colegiul conchide că instanțele ierarhic inferioare corect au stabilit că art. 86 alin.(2) Codul muncii este o normă imperativ prohibită, care nu prevede derogări. Iar, prezența lui Victor Darii la ședința Consiliul orășenesc Drochia din 14 aprilie 2017 nu conferă legalitatea procedurii de eliberare din funcție a acestuia.

La fel, Colegiul relevă că instanțele ierarhic inferioare corect au respins argumentul recurentului Consiliul orășenesc Drochia privind ilegalitatea concediului medical acordat lui Victor Darii, or certificatului de concediu medical cu seria 01 nr.2305484 din 13 aprilie 2017, eliberat de Centrul de Sănătate Sofia nu a fost contestat de Consiliul orășenesc Drochia.

Mai mult, Consiliul orășenesc Drochia nu a prezentat probe care ar demonstra cu certitudine că certificatului de concediu medical cu seria 01 nr.2305484 din 13 aprilie 2017, eliberat de Centrul de Sănătate Sofia este fals. Or, Consiliul orășenesc Drochia nu a depus plîngerii în adresa procuraturii sau a Centrului Național Anticorupție, prin care ar solicita examinarea valabilității certificatului de concediu medical eliberat la 13 aprilie 2017 lui Victor Darii.

De asemenea, la materialele cauzei nu au fost anexate probe ce ar confirma adresarea Consiliului orășenesc Drochia către Ministerul Sănătății sau Centrul de Sănătate Sofia cu privire la legalitatea eliberării certificatului de concediu medical eliberat la 13 aprilie 2017 lui Victor Darii și data înregistrării acestui certificat medical în Registrul de înregistrare a certificatelor de concediu medical, aprobat prin Ordinul Ministerului Sănătății nr. 828 din 31 octombrie 2011.

Colegiu conchide că instanțele ierarhic inferioare corect au constatat că prin decizia nr.3/8 din 14 aprilie 2017 a Consiliului orășenesc Drochia, Victor Darii a fost eliberat ilegal din funcția de viceprimar al orașului Drochia și întemeiat au anulat decizia contestată de către acesta, cu repunerea lui Victor Darii în funcția deținută de viceprimar al orașului Drochia.

Cu referire la pretenția înaintată de Victor Darii privind încasarea din contul pârîtului Consiliul orășenesc Drochia în beneficiul lui a salariului pentru absență forțată de la muncă, instanța de recurs relevă că instanțele ierarhic inferioare corect au încasat de la Consiliului orășenesc Drochia în beneficiul lui Victor Darii, salariul pentru perioada absenței forțate de la muncă în mărime de 82 872,60 lei.

Art. 90 alin. (1) și alin. (2) lit. a) Codul muncii, prevede că în cazul restabilirii la locul de muncă a salariatului transferat sau eliberat nelegitim din serviciu, angajatorul este obligat să repare prejudiciul cauzat acestuia. Repararea de către angajator a prejudiciului cauzat salariatului constă în plata obligatorie a unei despăgubiri pentru întreaga perioadă de absență forțată de la muncă într-o mărime nu mai mică decât salariul mediu al salariatului pentru această perioadă.

Conform art. 329 alin. (1) Codul muncii, angajatorul este obligat să repare integral prejudiciul material și cel moral cauzat salariatului în legătură cu îndeplinirea de către acesta a obligațiilor de muncă, în cazul discriminării salariatului la locul de muncă sau ca rezultat al privării ilegale de posibilitatea de a munci, dacă prezentul cod sau alte acte normative nu prevăd altfel.

Art. 330 alin. (1) lit. b) Codul muncii prevede că angajatorul este obligat să compenseze persoanei salariul pe care aceasta nu l-a primit, în toate cazurile privării ilegale de posibilitatea de a munci. Această obligație survine, în particular, în caz de eliberare ilegală din serviciu sau transfer ilegal la o altă muncă.

Ținând cont de faptul că prin decizia nr.3/8 din 14 aprilie 2017 a Consiliului orășenesc Drochia, Victor Darii a fost eliberat ilegal din funcția de viceprimar al orașului Drochia, Colegiul decelează că instanțele ierarhic inferioare corect au constatat vinovăția angajatorului în privarea ilegală a lui Victor Darii de posibilitatea de a munci și au încasat din contul Consiliul orășenesc Drochia în beneficiul lui Victor Darii, salariul pentru perioada absenței forțate de la muncă în mărime de 82 872 lei, reieșind din salariul mediu lunar în cuantum de 6 200 lei.

Cu privire la pretenția înaintată de Victor Darii privind la încasarea prejudiciului moral pentru eliberare ilegală din funcție, în mărime de 200 000 lei, instanța de recurs reține următoarele.

Art. 90 alin. (2) lit. c) și alin. (3) Codul muncii, prevede că repararea de către angajator a prejudiciului cauzat salariatului constă în compensarea prejudiciului moral cauzat salariatului. Mărimea reparării prejudiciului moral se determină de

către instanța de judecată, ținându-se cont de aprecierea dată acțiunilor angajatorului, dar nu poate fi mai mică decât un salariu mediu lunar al salariatului.

Conform art. 329 alin. (2) Codul muncii prejudiciul moral se repară în formă bănească sau într-o altă formă materială determinată de părți. Litigiile și conflictele apărute în legătură cu repararea prejudiciului moral se soluționează de instanța de judecată, indiferent de mărimea prejudiciului material ce urmează a fi reparat.

Art.1422 alin. (1) și (2) Cod civil, în vigoare la data înaintării prezentei acțiuni, prevede că în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral (suferințe psihice sau fizice) prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de legislație, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin echivalent bănesc. Prejudiciul moral se repară indiferent de existența și întinderea prejudiciului patrimonial.

Astfel, cu referire la quantumul prejudiciului moral, Colegiul relevă că unul din criteriile orientative generale de apreciere a prejudiciului moral este criteriul echității, care exprimă că, indemnizația trebuie să prezinte o justă și integrală despăgubire. În temeiul CEDO, acest criteriu se traduce prin necesitatea ca, partea vătămată să primească o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral suferit. Quantumul despăgubirilor trebuie astfel stabilit, încât acestea să aibă efect compensatoriu și nu trebuie să constituie nici sume excesive pentru autorii daunelor și nici venituri nejustificative pentru victimele daunelor.

Instanța de recurs menționează că prin concedierea ilegală a lui Victor Darii, acestuia i-a fost cauzat un prejudiciu moral, prin crearea sentimentelor de frustrare cauzate de caracterul acțiunilor angajatorului, care nu a respectat prevederile legale ce reglementează concedierea salariaților.

Totodată, în litigiul dedus judecătii, acordarea sumei de 200 000 lei, care a fost solicitată de reclamantul Victor Darii, ar înlătura caracterul de „satisfacție echitabilă” al despăgubirilor și nu ar atinge scopul și finalitatea prevăzută de lege.

Respectiv, Colegiul relevă că instanțele ierarhic inferioare corect au încasat de la Consiliul orășenesc Drochia în beneficiul lui Victor Darii, prejudiciul moral în mărime de un salariu mediu lunar, în mărime de 6200 lei, deoarece în speță a fost constatată încălcarea procedurii de eliberare din funcție a reclamantului, admisă de către Consiliul orășenesc Drochia, iar suma încasată reprezintă o satisfacție echitabilă.

Instanța de recurs reiterează că prin hotărârea din 25 mai 2018 a Judecătoriei Drochia, sediul Central s-a încasat de la Consiliului orășenesc Drochia în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 2 486,17 lei, pentru capătul de acțiune privind încasarea salariului pentru perioada absenței forțate de la muncă și taxa de stat în mărime de 100 lei pentru capătul de acțiune privind încasarea prejudiciului moral, în total suma de 2 586,17 lei (f.d.118-121 vol.I). Iar, prin decizia din data de 30 octombrie 2018 a Curții de Apel Bălți s-a respins apelul declarat de Consiliul orășenesc Drochia și s-a menținut hotărârea din 25 mai 2018 a Judecătoriei Drochia, sediul Central (f.d.167-vol. I).

În asemenea circumstanțe, Colegiul conchide că instanțele ierarhic inferioare au interpretat eronat legea și greșit au încasat de la Consiliul orășenesc Drochia în

beneficiul statului taxa de stat în mărime de 2 586,17 lei, în temeiul art.3 alin. (1) lit. a) al Legii taxei de stat nr. 1216 din 03 decembrie 1992.

În conformitate cu art. 98 alin. (1) Cod de procedură civilă, cheltuielile aferente judecării cauzei, suportate de instanța judecătorească, precum și taxa de stat, de a căror plată reclamantul a fost scutit, se încasează la buget de la pîrît proporțional părții admise din acțiune dacă pîrîtul nu este scutit de plata cheltuielilor de judecată.

Respectiv, instanța de recurs relevă că dacă pretențiile reclamantului au fost admise, pîrîtul care a pierdut procesul, va fi scutit prin efectul legii de achitarea taxei de stat, numai dacă este autoritate publică centrală, organ central de specialitate a administrației publice, Curtea de Conturi și organele subordonate lor, finanțate de la bugetul de stat, precum și autoritățile administrației publice locale.

Conform art. 85 alin. (1) lit. i) Cod de procedură civilă, de taxă de stat pentru judecarea cauzelor civile se scutesc autoritățile publice centrale, organele centrale de specialitate ale administrației publice, Curtea de Conturi și organele subordonate lor, finanțate de la bugetul de stat, precum și autoritățile administrației publice locale – la înaintarea acțiunilor și la contestarea hotărîrilor instanțelor judecătorești, inclusiv în cauzele examinate în procedură de contencios administrativ, indiferent de calitatea lor procesuală.

Art. 4 alin. (13) al Legii taxei de stat nr. 1216 din 03 decembrie 1992 prevede expres că sînt scutiți de plata taxei de stat în instanțele judecătorești, autoritățile publice centrale, organele centrale de specialitate ale administrației publice, Curtea de Conturi și organele subordonate lor, finanțate de la bugetul de stat, precum și autoritățile administrației publice locale – la înaintarea acțiunilor și la contestarea hotărîrilor instanțelor judecătorești, inclusiv în cauzele examinate în procedură de contencios administrativ, indiferent de calitatea lor procesuală.

Astfel, instanța de recurs relevă că deși Victor Darii a fost scutit de plata taxei de stat la depunerea acțiunii, aceasta urma să fie încasată de la Consiliul orășenesc Drochia, dacă pîrîtul nu este scutit de plata cheltuielilor de judecată. Însă, din normele precitate rezultă că Consiliul orășenesc Drochia, care este autoritate a administrației publice locale, este scutită de la plata taxei de stat la înaintarea acțiunilor și la contestarea hotărîrilor instanțelor judecătorești, inclusiv în cauzele examinate în procedură de contencios administrativ, indiferent de calitatea lor procesuală.

În circumstanțele expuse supra, Colegiul conchide că instanțele ierarhic inferioare eronat au încasat de la Consiliului orășenesc Drochia în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 2 486,17 lei, pentru capătul de acțiune privind încasarea salariul pentru perioada absenței forțate de la muncă și taxa de stat în mărime de 100 lei pentru capătul de acțiune privind încasarea prejudiciului moral, în total suma de 2 586,17 lei, or după cum a fost menționat, Consiliul orășenesc Drochia este scutit de la plata taxei de stat în temeiul art. 85 alin. (1) lit. i) Cod de procedură civilă și art. 4 alin. (13) al Legii taxei de stat nr. 1216 din 03 decembrie 1992.

Prin urmare, Colegiul conchide că decizia instanței de apel conține o apreciere, ce determină definitiv și incontestabil corectitudinea adoptării soluției la care s-a ajuns, cu excepția încasării în beneficiul statului a taxei de stat din contul Consiliului orășenesc Drochia și respectiv urmează a fi casată decizia din 30 octombrie 2018 a

Curtii de Apel Bălți și hotărârea din 25 mai 2018 a Judecătorei Drochia, sediul Central, în partea încasării din contul Consiliului orașenesc Drochia în beneficiul statului a taxei de stat în mărime de 2 486,17 lei, pentru pretenția privind încasarea salariului pentru perioada absenței forțate de la muncă și suma de 100 lei, pentru pretenția privind încasarea prejudiciului moral.

Subsecvent, instanța de recurs indică că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva hotărâri pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

Colegiul menționează că art. 20 din Constituția Republicii Moldova prevede că, orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

Motivarea hotărârilor este o garanție pentru părți că, cererile lor au fost analizate cu atenție, și oferă posibilitatea exercitării controlului judiciar. Analiza pe care judecătorul o face în legătură cu motivele de fapt și de drept, care i-au format convingerea, în sensul unei anumite soluții trebuie să fie clară, simplă, precisă, concisă și fermă, să aibă putere de convingere. Nemoțivarea hotărârii sau o motivare necorespunzătoare atrage casarea ei.

Distinct justificărilor expuse supra, instanța de recurs învederează jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, care statuează că, întinderea motivării depinde de diversitatea mijloacelor pe care o parte le poate ridica în instanță, precum și de prevederile legale, de obiceiuri, de principiile doctrinale și de practicile diferite privind prezentarea și redactarea sentințelor și hotărârilor în diferite state (Boldea împotriva României din 15 februarie 2007, paragraful 29; Van den Hurk împotriva Olandei din 19 aprilie 1994, paragraful 61), iar pentru a răspunde cerințelor procesului echitabil, motivarea ar trebui să evidențieze că judecătorul a examinat cu adevărat chestiunile esențiale ce i-au fost prezentate (Boldea împotriva României din 15 februarie 2007, paragraful 29; Helle împotriva Finlandei din 19 februarie 1997, paragraful 60).

La capitolul legalității hotărârilor instanței de judecată, jurisprudența CtEDO în repetate rânduri a statuat necesitatea motivării hotărârilor instanței, unde funcția unei decizii motivate este să demonstreze părților că ele au fost auzite. Dreptul de a fi auzit include nu doar posibilitatea de a aduce argumente instanței, dar de asemenea o obligație corespunzătoare a instanței de a arăta, în motivarea sa, motivele pentru care anumite argumente au fost acceptate sau respinse. CtEDO a menționat că, este motivată în mod corespunzător o decizie care permite părților să facă uz efectiv de dreptul lor de a face apel (Hirvisaari împotriva Finlandei).

Ca urmare a celor reținute supra, în sensul art. 6 alin. (1) al CEDO, instanța de recurs ține să menționeze că, instanțele de judecată, trebuie, să indice cu suficientă claritate motivele pe care-și întemeiază hotărârile, iar având în vedere caracterul determinant al concluziilor sale, să prezinte noțiunile, ce implică o apreciere a faptelor supuse aprecierii. De asemenea, noțiunea de proces echitabil impune ca instanța de judecată să nu-și motiveze doar sumar hotărârea sa, ci să examineze

efectiv problemele esențiale care-i sunt supuse aprecierii și să nu să se rezume doar la probarea concluziilor unei părți.

Având în vedere problemele de drept ridicate în speță, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a casa decizia din 30 octombrie 2018 a Curții de Apel Bălți și hotărârea din 25 mai 2018 a Judecătoriei Drochia, sediul Central, în partea încasării din contul Consiliului orașenesc Drochia în beneficiul statului a taxei de stat în mărime de 2 486,17 lei, pentru pretenția privind încasarea salariului pentru perioada absenței forțate de la muncă și suma de 100 lei, pentru pretenția privind încasarea prejudiciului moral.

În conformitate cu art. 248 alin. (1) lit. b), art. 248 alin. (2)-(3) Cod administrativ, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se casează decizia din 30 octombrie 2018 a Curții de Apel Bălți și hotărârea din 25 mai 2018 a Judecătoriei Drochia, sediul Central, în partea încasării din contul Consiliului orașenesc Drochia în beneficiul statului a taxei de stat în mărime de 2 486,17 lei, pentru pretenția privind încasarea salariului pentru perioada absenței forțate de la muncă și în mărime de 100 lei, pentru pretenția privind încasarea prejudiciului moral.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Valeriu Doagă

judecătorii

Mariana Pitic

Iurie Bejenaru

Tamara Chișca-Doneva

Nina Vascan